

Den tapte barndommen

Skjebne: Gunnar Laupsa var fem da moren hans sendte han bort – nå leter han etter spor i sin fødeby Neuruppin.

Neuruppin: Alt er så fremmed. Husene, gatene, plassene, språket, menneskene – ingenting er mer som det engang var og hvordan det ser ut på bildene fra den gang. Gunnar Laupsa (58) går gjennom sin barndoms by og forsøker å huske tilbake.

Av *Juliane Becker*

Bare få år tilbragte nordmannen i Neuruppin – de første av livet sitt. I 1950 kom han til verden med fornavnet Hans Günther. Allerede som femåring sendte moren Gunnar Laupsa og hans eldre søster Marianne på ferie til Norge.

Søsknene dro aldri tilbake derfra. Moren deres som var alene friga barna sine for adopsjon. All kontakt ble revet bort, bare "sånn", sier Gunnar Laupsa. Han kommer ikke på de tyske ordene. - Hvordan sier man?, spør han. - Slik var det. Han smiler. Øynene er imidlertid trise og blikket svevende.

Helene Schmolinski – bare et navn er moren blitt for Gunnar Laupsa. Et navn og noen seinere antydninger om hvordan den lille familien levde i Neuruppin. Moren hans stammet egentlig fra Rheinland-Pfalz. Før hun flyttet til Neuruppin hadde hun arbeidet som hushjelp hos et legeektepar i Berlin. Om Marianne allerede fantes der og når Helene Schmolinski kom til Neuruppin – det vet vi ingen ting om, sier Gunnar Laupsa.

Nordmannen så aldri moren sin igjen. Bilder fra sin tidlige barndom fikk han først i hendene da Helene Schmolinski allerede var død. Hun døde i 1996.

Først litt etter litt begynte Gunnar Laupsa å begripe hvilket påskudd moren hadde hatt for å ta beslutningen om å sende bort barna. – Garderoben til barna mine måtte jeg arbeide for helt alene,

Teateroppsetning våren 1954. Marianne og Gunnar (den gang Hans Günther) er i sentrum for begivenhetene. Gunnar Laupsa håper at noen kjenner seg igjen.

Gunnar Laupsa i dag.

jeg måtte klare meg med svært lite penger, hadde Helene Schmolinski skrevet på baksiden av et gulnet bilde fra sommeren 1954. På bildet har Gunnar Laupsa en trang kortbukse og søsteren hans har en stor hvit sløyfe i håret. –

- Jeg tenker at hun har vært svært fattig. Hun var jo også helt aleine med oss.

Gunnar Laupsa

Jeg tenker at hun må ha vært svært fattig, sier Gunnar Laupsa sørgmodig. – Hun var jo også helt alene med oss. Faren til barna holdt Helene Schmolinski hemmelig. I et enkelt brev som hun sendte

tiår etter atskillelsen fra barna nevnte hun navnet Günter Grass. – Det er en forfatter, sier Gunnar Laupsa. – Men min far? Han avfeier det.

Kjente fra den gang som

Gunnar Laupsas barnehagegruppe. Fra hvilket år bildet stammer er uklart.

Helene Schmolinski med barna sine.

Gunnar Laupsa har blitt lovet mer informasjon fra, husket bare at Helene Schmolinski hadde to barn, ein jente og en gutt.

Ingen visste at hun hadde noen mann. Heller ikke gamle registre og kirkebøker har kunnet gi noen avgjørende opplysninger.

Gunnar Laupsa finner ikke ro så lenge dette hullet i starten på livet hans finnes. Hele tiden leter han – fremfor alt etter mennesker fra den gang som kan fortelle ham mer. Fortiden driver han rundt. Og slik nytter han det korte ferieoppholdet i Berlin til en

avstikker i fødebyen. Foran mange hus i Neuruppin blir han stående, sammenligner fasaden med fasaden på det gamle bildet som viser barnehagen hans. Den evangeliske barnehagen er neste huset på bildet – likevel er det detaljer som ikke passer sammen.

Gunnar Laupsa drar frem et annet bilde. Det viser han og søsteren hans i en hage under gamle trær ifb en teateroppsetning på vårfesten i 1954. – Kunne du ha satt det inn i avisen?, spør nordmannen. Kanskje

noen kjenner seg igjen håper han. Kanskje kjenner noen seg igjen og har foreldre som han kan spørre hvor og hvordan det var den gang med teater, barnehage, med moren hans og faren hans.

Mannen hennes mangler enkelt og greit denne biten, sier Gunnar Laupsas kone Solveig. Hun merker hvor viktig denne manglende puslespillbiten fra sin tidlige barndom er for mannen hennes, og hun støtter ham på det sterkeste i hans søken etter den. Det som har latt seg rekonstruere hittil ha

Det er en sørgelig historie, men den ender godt.

Solveig Laupsa, ektefelle

rystet den livlige skandinaviske damen. – Det er en sørgelig historie, sier hun, – men den ender godt. Gunnar Laupsa smiler.

At alt har endt godt for han sky-

ldes Solveig, hans store kjærlighet. Hun fanger ham opp når fortiden ikke vil slippe taket. Hun har gitt han kraft og mot til å lete etter mor og far. Under sitt oppdrag i Neuruppin er Solveig og Gunnar Laupsa i følge med de to barna sine. Som sin far er også de på søken etter sine røtter. Øystein, den eldste og hans søster som heter Helene som sin ukjente bestemor.

Info: Den som kan gi opplysninger om familiehistorien bes henvende seg til Maz under 0339/457524.